

парата пазим в семейството, за да има” (ж., 67 г., Старозагорско). Червеният конец с направената муска се слага на ръчичката или на шапката на бебето и на забрадката на майката. Най-често се носят до 40-ия ден след раждането, а в отделни случаи при детето остава до навършване на една година. Със същите предпазващи функции фичерите слагат под възглавницата на бебето сол, парче хляб и клас от метла, които също стоят до 40-ия ден. Грастарите веднага след раждането пекат „богородична пита”, която заедно с лук, желязо и светена вода поставят до главата на родилката. Стоят 40 дена като средство против уроки.

Родилката и бебето до 40-ия ден от раждането преминават особена граница, *имат табуирано пространство и време и са най-уязвими*. Изложени са на влиянието на зловредни сили, което е най-силно през нощта. Могат да бъдат неутрализирани с магически средства.

Циганите наричат родилката лахуса /лохуца (лингурари, тракийски калайджии, кардараша, демирджии, лахо), лехуса/, лохос/, лохостница (фичери, хорохая), пресъта (копанари).

Според вярванията през първите три дни родилката и бебето не се оставят сами, за да не ги намерят лауците/ лаусалите: „Лаусалите са млади момичета, които са умрели неженени. Някои са добри, но повечето са лоши и пречат на майката и детето” (рудари, Силистренско). Старозагорските фичери слагат под възглавницата ѝ железен предмет, „за да е здрава”. Свекървата или някоя по-възрастна жена от семейството спи при тях. При фичерите и лингурарите от Старозагорско това е баба. Жената при турските цигани, преди да легне при майката и детето, ги обиколя три пъти и прочита молитва за здраве.

За грастарите (сръбски цигани) опасни за новороденото (и родилката) са „мнямняците”. Те приличат на прилепи, летят, пъстри са и пият кръв. Могат да се превръщат в различни животни и идват през нощта. Прогонват ги със запалена светлина, огън, запалена цигара (Марушиакова 1992-а: 65).

Лехуцата не бива да излиза сама навън след залез слънце, за да не я „стигнат луусите”, да не я „стрелнат” и да се разболе. Ако се наложи да излезе „Ами, такоз носи, носи жар, жар носи на лопатка. С нея излиза навън и се връща. Кърпата на лехусата трябва да бъде ей тъй вързана – отпред, да не се показва (лицето – б.а.), да се наведе напред и тъй да държи детето. И вечер тъй трябва да е вързана кърпата и тъй да кърми детето, защото легусниците гледат през прозореца – тъй ми вика свекървата” (ж., 73 г., тракийски калайджии, Старозагорско). За да не ѝ направят лошо през нощта, лахуцата при фичерите не трябва да излиза по никакъв повод от къщи (Старозагорско). „Е тъй лауса сигъ ражда и не може тъй сиа, ни може да отива вечерно време, огън ни са дава, ни са зима и тъй до 40 дена пазим туй нещо, да не стане уроки на